

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 340/04-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Jána Mráza, bytom P., zastúpeného advokátom JUDr. F. K., K., ktorou namieta porušenie jeho základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 95/03 a jeho rozhodnutím z 13. januára 2004 v spojení s postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 515/01 a jeho rozhodnutím z 15. januára 2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Jána Mráza o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2004 doručená sťažnosť Ing. Jána Mráza, bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci porušenia jeho základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 prvej

vety ústavy postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 95/03 a jeho rozhodnutím z 13. januára 2004 v spojení s postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 515/01 a jeho rozhodnutím z 15. januára 2003.

Sťažovateľ uviedol, že:

„Žalobca JUDr. J. B., správca konkurznej podstaty Kovové konštrukcie - TTD, s. r. o., so sídlom Strojnícka ul. č. 7, 080 01 Prešov, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu v Prešove, sa žalobou podanou dňa 11. mája 2001 na Okresnom súde v Michalovciach proti sťažovateľovi Ing. Jánovi Mrázovi, trvale bytom P., domáhal vyslovenia neplatnosti právneho úkonu a určenia, že vlastníkom nehnuteľnosti rekreačnej chatky s vnútorným zariadením, popisné číslo 426, nachádzajúcej sa na pozemku parcela č. 555/6 v katastrálnom území K. je firma Kovové konštrukcie – TTD, s. r. o., Strojnícka 7, Prešov v konkurze.“

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že okresný súd uvedenej žalobe rozsudkom sp. zn. 9 C 515/01 z 15. januára 2003 vyhovel a určil, že úpadca zastúpený správcom konkurznej podstaty je vlastníkom označenej rekreačnej chaty. Žalobu v časti, ktorou sa žalobca domáhal určenia vlastníctva aj k vnútornému zariadeniu tejto chaty, zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa proti uvedenému prvostupňovému rozsudku, ktoré podal 12. februára 2003, krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ zastáva názor, že napadnutými postupmi a rozhodnutiami krajského súdu a okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy.

Sťažovateľ opísal genézu tohto sporu a poukázal na to, že spoločnosť TTD, spol. s r. o., Michalovce, nadobudla predmetnú rekreačnú chatu od Fondu národného majetku Slovenskej republiky na základe zmluvy o predaji podniku uzavretej 27. marca 1997 a následne ju kúpnu zmluvou z 12. mája 1998 previedla na sťažovateľa. Po tom, ako bol na majetok predávajúceho (po zmene obchodného mena a sídla Kovové konštrukcie –

TTD, spol. s r. o., Prešov) uznesením krajského súdu sp. zn. 1 K 339/98 z 24. februára 1999 vyhlásený konkurz, podal správca konkurznej podstaty úpadcu okresnému súdu žalobu, ktorou sa okrem iného domáhal určenia vlastníckeho práva k spornej chate, smerujúcu proti sťažovateľovi. Podľa žalobcu bola kúpna zmluva, ktorou sťažovateľ nadobudol inkriminovanú chatu, absolútne neplatná, čo odôvodnil tým, že článok VII zmluvy o predaji podniku z 27. marca 1997 zakázal kupujúcemu (úpadcovi) prenajímať a scudzovať nadobudnutý majetok až do 31. decembra 2006 (do zaplatenia poslednej splátky).

Sťažovateľ už v konaní pred okresným súdom argumentoval tým, že nevedel o tom, že úpadca svojím konaním porušil citované ustanovenie zmluvy o predaji podniku, ani to, akým spôsobom žalobca nadobudol vlastnícke právo ku chate a pri uzatváraní kúpnej zmluvy bol dobromyseľný. Zároveň upriamil pozornosť na to, že žalobe nie je možné vyhovieť aj z toho dôvodu, že nie sú splnené procesné podmienky, pretože ide o určovaciu žalobu podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a žalobca nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu, teda nie je splnený základný predpoklad na to, aby mohol byť žalobca v tomto spore úspešným. Napriek tejto argumentácii však okresný súd, ako už bolo uvedené, žalobe vyhovel a krajský súd jeho rozhodnutie na základe sťažovateľom podaného odvolania potvrdil. Sťažovateľ v nadväznosti na uvedené tvrdí, „... že konanie pred súdmi oboch stupňov nevykazuje požadovanú kvalitu (...), je v rozpore so základnými zásadami občianskeho súdneho konania, ale znamená aj porušenie základného práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Okrem porušenia práva sťažovateľa na spravodlivý proces, bolo porušené aj právo sťažovateľa, ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky v čl. 20 ods. 1 a síce základné právo vlastniť majetok“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„Rozhodnutím a postupom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. januára 2004 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 95/03-139 v spojitosti s rozhodnutím a postupom Okresného súdu v Michalovciach zo dňa 15. januára 2003 v konaní vedenom pod sp. zn.

9 C 515/01-113 – bolo porušené základné právo Ing. Jána Mráza, trvale bytom P., právne zastúpeného JUDr. F. K., advokátom, vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutím a postupom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. januára 2004 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 95/03-139 v spojitosti s rozhodnutím a postupom Okresného súdu v Michalovciach zo dňa 15. januára 2003 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 515/01-113 – bolo porušené základné právo Ing. Jána Mráza, trvale bytom P., právne zastúpeného JUDr. F. K., advokátom, na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. januára 2004 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 95/03-139 v spojitosti s rozsudkom Okresného súdu v Michalovciach zo dňa 15. januára 2003 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 515/01-113 – zrušuje a vec vracia súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy od 1. januára 2002 oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich predpísané náležitosti sú upravené v zákone o ústavnom súde, pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd preto predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona. Pri predbežnom prerokovaní podnetu ústavný súd skúma aj to, či nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť.

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu vôbec nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo. Za zjavne neopodstatnenú je preto možné považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

Sťažovateľ predovšetkým tvrdil, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces (súdnu ochranu), pričom podrobnejšie odôvodnenie porušenia tohto svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy) rozviedol v sťažnosti takmer rovnako, ako to už urobil v konaní pred všeobecnými súdmi. Uviedol najmä, že krajský súd, rovnako ako pred ním okresný súd, nebrali vôbec do úvahy jeho tvrdenia a dôkazy a nezaoberali sa otázkou existencie naliehavého právneho záujmu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Právo na prístup k súdnej ochrane však nemá absolútnu povahu. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane a k súdu ako k orgánu verejnej moci, ktorý vykonáva súdnu moc podľa čl. 142 ústavy. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa po splnení predpokladov ustanovených zákonom stal účastníkom súdneho konania. Ak fyzická osoba alebo právnická osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, musí jej súd umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) právo na súdnu ochranu sa však nestotožňuje s procesným úspechom.

Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu

ústavnoprávných princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprocessné princípy (II. ÚS 54/02). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielen neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Právo sťažovateľa na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1999, Recueil III/1997). Ústavný súd zhodne s Európskym súdom pre ľudské práva však neskúma, či sú dôvody uvedené v rozhodnutí vecne správne (*Van de Hurk v. Holandsko* z 19. apríla 1994, A, č. 288, § 61, správa Komisie vo veci *Fouquet v. Francúzsko*, Recueil I/1996, s. 29). Je vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený a nie je arbitrárny.

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa preskúmal, či postup krajského súdu v spojení s postupom okresného súdu nebol svojvoľný a či mal oporu v zákone.

Zo sťažnosti vyplýva, že namietaným rozhodnutím je rozsudok krajského súdu sp. zn. 13 Co 95/03 z 13. januára 2004 v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9 C 515/01 z 15. januára 2003, ktorým tento súd okrem iného určil, že úpadca – Kovové konštrukcie – TTD, spol. s r. o., zastúpený správcom konkurznej podstaty, je vlastníkom označenej rekreačnej chaty.

Okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že „... *nepochybne dňa 27. 3. 1997 došlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy o predaji podniku č. 1865/1997 medzi*

účastníkmi zmluvy – predávajúcim Fondom národného majetku Slovenskej republiky v Bratislave a kupujúcim – spoločnosťou TTD, spoločnosť s ručením obmedzeným so sídlom ul. Moldavská č. 4 v Michalovciach. Predmetom zmluvy bola v podstate privatizácia podniku Kovové konštrukcie, štátny podnik, so sídlom v Prešove, v zmysle prísl. ustanovení zákona č. 92/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov. V článku VIII. ods. 5 uvedenej zmluvy (str. 7 súdneho spisu) sa výslovne stanovuje, že až do splatenia celej kúpnej ceny je prevod majetku alebo jeho časti, ktorý je predmetom predaja podľa zmluvy o predaji možný len po predchádzajúcom písomnom súhlase predávajúceho. Ak sa uvedený postup nedodrží, prevod tohto majetku je neplatný.

Zo správy predávajúceho, t. j. Fondu národného majetku Slovenskej republiky zo dňa 7. 10. 2002 na č. l. 91 spisu vyplýva, že kupujúcemu, t. j. Kovovým konštrukciám – TTD s. r. o. Prešov nebol udelený žiaden súhlas na predaj privatizovaného majetku a ani im nie je známe, aby niektorí pracovníci FNM SR dávali špeciálne inštrukcie týkajúce sa dispozície s rekreačnými chatkami postavenými na parcelách č. 556/6 a 555/5 v katastrálnom území obce K.“.

Krajský súd ako súd odvolací v zmysle § 214 ods. 1 OSP po preskúmaní veci v celom rozsahu podľa § 212 ods. 1 OSP napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP, keď po vyhodnotení právnej situácie konštatoval, že dôvody napadnutého prvostupňového rozsudku považuje za správne, výstižné a presvedčivé a v celom rozsahu na nich poukazuje. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvého stupňa v tom zmysle, že žalobca mal naliehavý právny záujem na určení vlastníctva, keďže bez takéhoto rozhodnutia nie je možné dosiahnuť zmenu zápisu v katastri nehnuteľností. Podľa odôvodnenia rozsudku krajského súdu z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že pri uzatváraní kúpnej zmluvy medzi Kovovými konštrukciami – TTD, spol. s r. o., a sťažovateľom došlo k porušeniu zákona, a preto je táto zmluva neplatná, čo nemôže ovplyvniť ani tá skutočnosť, že sťažovateľ bol pri uzatváraní zmluvy dobromyseľný. K otázke naliehavosti právneho záujmu krajský súd uviedol, že „*môže byť v tom, že po navrátení vlastníctva pôvodnému vlastníkovi, teraz už v konkurze, môže správca konkurznej podstaty preveriť, či boli dodržané predpisy aj z hľadiska cenových relácií, a teda či k predaju nehnuteľnosti nedošlo na úkor veriteľov úpadcu*“.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil. V rozhodnutí o odvolaní sťažovateľa sú uvedené skutkové okolnosti sporu, odôvodnené závery týkajúce sa právneho posúdenia sporu, ako aj štandardné rozhodnutie o trovách odvolacieho konania.

Ústavný súd uzavrel, že z napadnutých rozhodnutí krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu ani z postupov oboch súdov, ktoré vydaniu týchto rozhodnutí predchádzali, nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by poukazovali na možnosť porušenia označeného základného práva podľa čl. 46 ods.1 ústavy, alebo ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov (čl. 46 až 50 ústavy).

Sťažovateľ namietol porušenie základného práva na súdnu ochranu takým postupom a rozhodnutím krajského súdu v spojení s postupom a rozhodnutím okresného súdu, ktoré zjavne nie sú v príčinnej súvislosti so žiadnym porušovaním základných práv. Sťažovateľ bol v označenom spore žalovaným, krajský súd, ako aj okresný súd v tejto veci na základe návrhu žalobcu konal a rozhodol. Oba súdy svoje rozhodnutie náležite odôvodnili na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľ, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 OSP, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu.

Ústavný súd vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predloženého rozhodnutia krajského súdu a okresného súdu, z ich právnych východísk a záverov, odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Možnosť porušenia sťažovateľovho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy sa odvodzuje od možnosti porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo byť porušené sťažovateľovo právo na spravodlivý proces (prístup k súdu) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, neprichádza do úvahy ani možnosť porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy. Porušenie svojho základného práva vlastníť majetok odvodzuje sťažovateľ iba z podľa neho nesprávnych právnych záverov súdov oboch stupňov, ku ktorým dospeli na základe vykonaného dokazovania. Podľa názoru ústavného súdu ide v tejto časti sťažnosti o účelovú argumentáciu sťažovateľa, keď tvrdí, že právoplatné rozhodnutie považuje za zásah do svojho vlastníckeho práva. Základné právo vlastníť majetok nie je možné zamieňať s „právom na úspech v súdnom konaní“, ktoré náš právny poriadok nepozná. Tvrdenie sťažovateľa ohľadne porušenia čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy je preto zjavne neopodstatnené.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol aj v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2004